



CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027
Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31
021.310.23.57, 021.316.31.33
Cod fiscal: 10464660 E-mail: ces@ces.ro www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)



AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru completarea
art.91 alin.(3) din Legea nr.286/2009 privind Codul Penal
(b54/12.02.2024)**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru completarea art.91 alin.(3) din Legea nr.286/2009 privind Codul Penal (b54/12.02.2024)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 28.02.2024, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenumului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele **observații**:

➤ referitor la fundamentarea măsurii:

- expunerea de motive cuprinde informații îngrijorătoare referitoare la pedepsele aplicate pentru infracțiuni de trafic de persoane. Analizând prevederile legale incidente, suspendarea executării pedepsei, în cazul infracțiunilor săvârșite în forma consumată, inclusiv pentru instigatori sau complici, este posibilă doar în cazul aplicării minimului de pedeapsă permis de lege sau în cazul aplicării de circumstanțe atenuante, și doar pentru formele infracțiunilor cu minimul de pedeapsă de 3 ani de

închisoare. Pentru cele cu pedepse minime de 5, respectiv 7 ani de închisoare (variantele agravate a traficului de persoane și, respectiv, traficul de minori în orice variantă), suspendarea executării pedepsei nu este posibilă în baza reglementării actuale;

- alta este situația în cazul infracțiunilor săvârșite în forma tentativei, când s-a început realizarea faptelor interzise, dar ele nu au fost duse la capăt (de exemplu, infractorul a încercat să recruteze persoane în vederea exploatării lor, dar acestea nu s-au prezentat la locul de întâlnire de unde urma să fie preluate). În cazul tentativei, condamnarea cu suspendarea executării pedepsei este mai ușor de realizat, limitele de pedeapsă fiind reduse la jumătate;
 - astfel, în vederea realizării unui tablou fidel al tratamentului penal al infracțiunilor de trafic de persoane, recomandăm completarea analizei cu defalcarea suplimentară a tipurilor de soluții dispuse de instanțe în baza următoarelor criterii:
 - infracțiunea vizată și varianta, în cazul nostru sclavie, trafic de persoane și trafic de minori, cu variantele lor (tipice și agravate);
 - forma infracțiunii, respectiv infracțiuni consumate și tentative, cea mai relevantă distincție în raport cu consecințele faptei;
 - forma participăției penale, respectiv autori sau coautori, instigatori și complici
 - aplicarea circumstanțelor atenuante;
 - informații despre antecedentele penale ale infractorilor;
- referitor la regimul pedepselor pentru infracțiunile de trafic de persoane:
- este necesară condamnarea exclusiv la pedepse cu închisoarea cu executare în cazul infracțiunilor consumate de sclavie, trafic de persoane și de minori;
 - în situația tentativei, dacă exploatarea de persoane nu s-a realizat efectiv, în special, în anumite cazuri, pentru complici (de exemplu, o persoană care a promis că va ajuta infractorul după comiterea infracțiunii va răspunde penal în calitate de complice chiar dacă, atunci când este solicitată de către autorul infracțiunii să ofere efectiv ajutorul promis, refuză), Apreciem că suspendarea executării pedepsei nu ar trebui interzisă *de plano*, rămânând în sarcina judecătorului ca, ținând cont de circumstanțele concrete ale cazului, să aprecieze cum se poate realiza mai eficient scopul aplicării pedepselor, cel de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni. În unele cazuri, încarcerarea poate avea efectul contrar, prin extinderea rețelei de contacte în lumea infracțională și integrarea în anumite grupuri infracționale în timpul încarcerării, deprinderea de noi tehnici de realizare a infracțiunilor și de eludare a tragerii la răspundere penală etc. Trebuie reținut că în situația suspendării executării pedepsei, săvârșirea de noi infracțiuni cu intenție conduce automat la executarea

pedepsei suspendate și, totodată, la un regim mai sever de pedepsire pentru orice noi infracțiuni, fiind incidente dispozițiile referitoare la recidivă;

- în cazul excepției introduse anterior, prin care a fost stabilită imposibilitatea suspendării executării pedepsei pentru șoferii vinovați de ucidere din culpă săvârșită în condițiile conducerii sub influența alcoolului sau a drogurilor, cele două elemente la care am făcut referire nu se aplică. Tentativa la infracțiunea de ucidere din culpă este imposibilă, la fel și participația penală în calitate de instigator sau complice, astfel că interdicția suspendării executării pedepsei se aplică, fără a fi nevoie de alte precizări, doar autorului (șoferului) și doar atunci când a intervenit decesul unei (sau mai multor) persoane;
- dacă inițiativa este adoptată în forma propusă, o persoană care promite că va favoriza infractorul, dar refuză să îl ajute când este solicitată să ofere ajutorul promis, chiar și în situația în care autorul realizează infracțiunea în forma tentativei și nu este realizată propriu-zis exploatarea de persoane, va fi condamnată inevitabil la închisoare cu executare. În același timp, o persoană care aplică altei persoane, cu intenție, lovituri care conduc la o infirmitate sau altă consecință gravă și permanentă (de exemplu, pierderea unui membru, desfigurarea, pierderea unei sarcini sau infertilitatea), va putea fi condamnată cu suspendarea executării pedepsei;

➤ referitor la modalitatea de reglementare:

- partea generală a Codului penal prevede norme general aplicabile tuturor infracțiunilor sau celor care îndeplinesc anumite condiții, fără a le individualiza. Această abordare permite integrarea automată în sistemul normelor de drept penal a oricăror modificări, incriminări noi sau dezincriminări. Introducerea de excepții în partea generală a Codului penal, cu referire directă la anumite infracțiuni individualizate, poate duce la incoerență în reglementare. De exemplu, dacă ar fi introdusă în viitor o variantă agravată a infracțiunii de sclavie printr-un articol nou din partea specială, și legiuitorul nu ar fi atent să completeze și articolul respectiv la lista de excepții din partea generală, autorii infracțiunii de sclavie în varianta agravată în formă consumată ar putea beneficia (eventual, în condițiile aplicării unor circumstanțe atenuante) de suspendarea executării pedepsei, în timp ce complicitii la infracțiunea tip, prevăzută în prezent, săvârșită în forma tentativei, ar fi condamnați întotdeauna la închisoare cu executare. Evident, o astfel de soluție este injustă;
- în situația în care, în urma completării analizei conform recomandărilor formulate în legătură cu fundamentarea actului, legiuitorul constată că este necesară modificarea regimului sancționator al acestor infracțiuni pentru asigurarea aplicării doar de pedepse cu executare pentru infracțiunile vizate, săvârșite în formă consumată, este

necesar ca modificarea să fie realizată prin modificarea limitei minime de pedeapsă astfel încât aceasta să depășească limita superioară pentru care partea generală a Codului penal prevede posibilitatea suspendării executării pedepsei (adică creșterea de la 3 ani la o limită ușor mai mare).

Președinte,
Bogdan SIMION